

Uitvoeringsplan Stedelijke Agenda Ouderen 2016-2018

Samen werken aan
vitaal oud in Utrecht

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
2.	Thema's realisatie Stedelijke Agenda Ouderen	3
2.1	Thema's onder regie van ZK en GU.....	4
2.2	Thema's met ZK en GU als facilitator.....	7
2.3	Thema's met ZK en GU als makelaar.....	8
3.	Programmastructuur.....	9
4.	Monitoring	10

1. Inleiding

Op 3 september 2015 hebben Zilveren Kruis en de gemeente Utrecht de Stedelijke Agenda Ouderen 2016–2018 vastgesteld. De agenda is een aanzet voor vernieuwing van de ondersteuning en zorg voor ouderen, waarin de gemeente, de zorgverzekeraar en het zorgkantoor een gedeelde opgave hebben. Hierin zijn de doelen die we willen bereiken vastgelegd met als kern: zorgen dat je in Utrecht vitaal oud kunt worden, maar ook goed kunt blijven wonen als je kwetsbaarder wordt. Om ideeën en realisatiekracht te genereren voor de uitvoering van deze agenda heeft op 7 december jl. een grote werkconferentie plaatsgevonden met inwoners, mantelzorgers en (informele) zorgpartijen. Om de dialoog voort te kunnen zetten is het online platform www.vitaaloudinutrecht.nl gelanceerd. Daar zijn de ideeën die tijdens de werkconferentie zijn opgehaald verder getoetst en aangevuld.

Nu is het tijd voor de volgende fase: het bepalen op welke thema's Zilveren Kruis en de gemeente Utrecht inzetten om de beoogde resultaten van de agenda te bereiken. In dit stuk wordt beschreven welke vernieuwing we willen realiseren, de hiervoor benodigde programmastructuur, de monitoring van de resultaten en inzet.

2. Thema's realisatie Stedelijke Agenda Ouderen

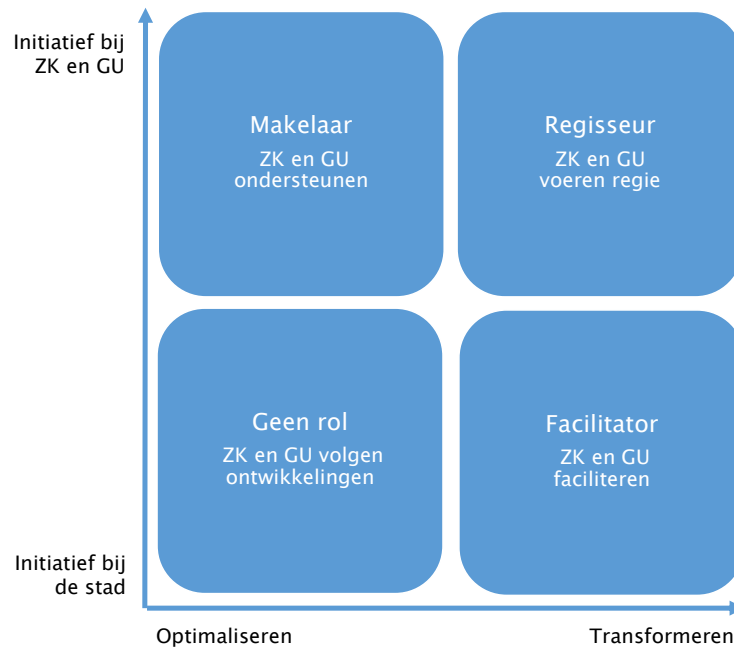
Zilveren Kruis (ZK) en de gemeente Utrecht (GU) hebben zich gecommitteerd om de komende jaren ervoor te zorgen dat je in Utrecht goed oud kunt worden, en goed kunt blijven wonen als je minder vitaal wordt. Ze nemen daarin verantwoordelijkheid en zoeken zoveel mogelijk naar samenwerking met partners om de doelen van de Stedelijke Agenda Ouderen na te streven. Tijdens de werkconferentie met inwoners, mantelzorgers en (informele) zorgpartijen zijn er in totaal 35 ideeën opgehaald (zie www.vitaaloudinutrecht.nl). De ideeën zijn erg divers: van het vernieuwen en transformeren van ouderenzorg naar praktische ideeën die aansluiten bij of zorgen voor optimaliseren van wat al beschikbaar is. ZK en GU willen waar mogelijk de ideeën en initiatieven waarderen die naar voren kwamen. Het werkveld van ouderenzorg is echter groot en om in de periode tot en met 2018 impact te hebben, is het noodzakelijk om focus aan te brengen. Daarom hebben zij ideeën afgewogen met behulp van een matrix die is opgebouwd uit twee assen:

- De horizontale as geeft weer in hoeverre een idee bijdraagt aan het optimaliseren van het huidige aanbod of echte vernieuwing brengt.
- De verticale as geeft weer in hoeverre het initiatief bij betrokken partners ligt of bij ZK en GU vanuit hun kerntaken.

Hierdoor ontstaan vier kwadranten waarin de 35 ideeën te plaatsen zijn. Bij elk kwadrant hoort een rol voor het Zilveren Kruis en de gemeente Utrecht:

- **Regisseur:** ZK en GU voeren regie op het uitwerken van deze vernieuwende ideeën. Vanuit het commitment aan de agenda en de verantwoordelijkheid die zij hebben, zetten zij energie in op /en verzorgen de sturing op deze ideeën om de zorg aan ouderen te vernieuwen. De ideeën sluiten aan bij de kerntaken van ZK en GU;
- **Facilitator:** Het initiatief ligt bij andere betrokkenen. ZK en GU faciliteren bijvoorbeeld door coaching of een startfinanciering. De ideeën sluiten aan bij het bijdragen aan de doelen van de Stedelijke Agenda, maar zijn geen kerntaak van ZK en GU;
- **Makeelaar:** ZK en GU koppelen deze ideeën zoveel mogelijk aan bestaand werk en bestaande programma's en zoeken daarin naar samenwerking en verbinding met andere partijen. Zo wordt een bijdrage geleverd aan het agenderen van vitaal oud worden in Utrecht en het optimaliseren van de zorg en ondersteuning voor ouderen. De ideeën sluiten aan bij de kerntaken van ZK en GU;

- Geen rol: Voor de uitwerking van de ideeën ligt het initiatief bij partners om deze te laten aansluiten bij zorg en ondersteuning voor ouderen die al aanwezig is. ZK en GU zien de toegevoegde waarde van de ideeën maar laten andere partners presteren (geen kerntaak van ZK en GU).

Figuur: focus aanbrengen door bewuste rolinvulling in de uitvoering

2.1 Thema's onder regie van ZK en GU

Een overzicht van de plaatsing van alle 35 ideeën in de matrix is te vinden op www.vitaaloudinutrecht.nl. In deze paragraaf staan de ideeën die in het kwadrant Regisseur zijn geëindigd. Dit zijn de ideeën waar ZK en GU actief sturing aan geven in de realisatie van de Stedelijke Agenda Ouderen. Het betreft:

1. Integrale aanpak vroegsignalering
2. Tijdelijk verblijf duidelijk en passend
3. Samenhang ondersteuning en regie mantelzorger door digitaal platform
4. Vernieuwing respijtzorg door verbinding van formele en informele zorg
5. Vernieuwing over de grenzen van de zorgwetten heen
6. Passende 24-uurs zorg thuis

Hiernaast geldt dat er zich nog een aantal vraagstukken voordoen op het grensvlak van de verschillende zorgwetten. Deze benoemen wij niet apart, maar nemen wij in lijn met het convenant ZK-GU als vanzelfsprekend mee in onze samenwerking vanuit het perspectief dat inwoners zo min mogelijk hinder moeten ondervinden van de scheidslijnen tussen zorgwetten.

Bij ieder thema wordt specifiek aandacht gegeven aan:

- Of de aanpak extra aandacht vraagt voor mensen met dementie, migrantenouderen en ouderen met verstandelijke beperking.
- Of er kansen liggen om door te ontwikkelen op digitaal zelfmanagement, e-health en domotica.

Per thema volgt hieronder een toelichting.

1. Integrale aanpak vroegsignalering

Doel is door een geïntegreerde, samenhangende aanpak van informele zorgpartijen, buurtteams, wijkverpleging en huisartsen bereiken dat:

- Sociale netwerken rondom ouderen gestimuleerd worden.
- Ouderen prettig zelfstandig thuis kunnen wonen.
- Zorg tijdig kan worden aangeboden
- Dure en/of duurdere zorg voorkomen wordt.

Deze integrale aanpak is belangrijk omdat op dit moment diverse informele en formele zorgpartijen zich bezighouden met de signalering van sociale en medische problemen. Daarvoor worden verschillende activiteiten opgezet zoals o.a. huisbezoeken en analyse van de ingeschreven patiënten. Een samenhangende aanpak en gezamenlijke werkwijze van informele zorgpartijen, wijkverpleegkundigen, huisartsen en het buurtteam biedt kansen om meer preventief te werken als het gaat om sociale problematiek zoals vereenzaming, kwetsbare groepen beter te bereiken en effectiever te zijn in het oppakken van gesignaleerde problemen.

Binnen deze opgave wordt vanuit de regierol van ZK en GU opgepakt:

- Faciliteren dat er op stedelijk niveau samenhang komt in de lopende activiteiten gericht op signalering.
- Faciliteren dat er op stedelijk niveau afspraken/kaders worden gemaakt over het goed oppakken van 'signalen', met in achtneming van privacywetgeving.
- Volgen van opbrengsten van deze samenhangende aanpak voor de doorontwikkeling van de zorg en ondersteuning aan ouderen.

Resultaat is een set van afspraken over vroegsignalering, wie wat doet en wanneer. Daarin is ook vastgelegd hoe informatie afkomstig uit vroegsignalering wordt gedeeld en met welke partijen en wat de vervolgacties zijn – op hoofdlijnen – van partijen. Deze set van afspraken moet partijen op wijkniveau ondersteunen. Conform de uitgangspunten van de stedelijke agenda zullen de afspraken moeten passen binnen de financiële kaders. In de stad zijn de volgende partijen in elk geval betrokken bij het thema: HUS en GEZ'en, buurtteams, wijkverplegingsorganisaties en 'Samen in de stad'.

2. Tijdelijk verblijf duidelijk en passend

ZK en GU willen zorgen dat tijdelijk verblijf tijdig ingezet wordt bij ouderen voor wie dit van belang en/of noodzakelijk is. Dit om schrijnende (crisis)situaties en overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. De diversiteit van mogelijkheden op basis van verschillende zorgwetten leidt niet alleen tot onduidelijkheid bij verwijzers maar ook tot terughoudendheid bij zorgaanbieders in opname. Hiernaast wordt het huidige aanbod door mantelzorgers niet altijd als passend ervaren. Kleinschaligheid en een huiselijke sfeer zijn wensen die genoemd worden.

Om deze reden wordt in nauwe samenwerking met aanbieders, huisartsen, buurtteams en het CIZ ingezet op:

- De ontwikkeling van een tool voor verwijzers die met een aantal vragen over de betreffende situatie aangeeft welke regeling in principe van toepassing is, welke stappen van de verwijzer verwacht worden en welk aanbod er is in de stad.
- De realisatie van een aanbod dat door cliënten en mantelzorgers als passend en prettig wordt ervaren.
- Waar in uitzonderingssituaties noodzakelijk een Wmo–vangnetregeling te bieden voor crisisopvang die na opname niet onder de Wlz–crisisregeling blijkt te vallen. Dit in de vorm van een pilot voor in principe een half jaar waarin deze casuïstiek wordt besproken met het CIZ en zorgaanbieders. De GU overlegt met ZK als frequent gebruik aanleiding is om de inzet eerder te heroverwegen.

3. Samenhang ondersteuning en regie mantelzorger door digitaal platform

Ouderen krijgen vaak van verschillende (informele) zorgverleners ondersteuning. Voor zowel de cliënt als mantelzorgers en professionals is het lastig om goed overzicht te houden op wie betrokken is, wat de bevindingen zijn en hoe deze zorg op elkaar afgestemd kan worden. Inmiddels zijn er verschillende digitale platforms beschikbaar die het mogelijk maken om onderling eenvoudig af te stemmen, elkaar inzicht te geven en mantelzorgers te betrekken bij de ondersteuning. Vanuit de prestatie 'Samenwerking rondom kwetsbare ouderen' ondersteunt ZK huisartsen om gezamenlijk naar één digitaal platform te gaan dat deze mogelijkheden biedt.

ZK en GU willen samen met de HUS/GEZ'en, aanbieders wijkverpleging en buurtteams onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om samen op te trekken bij het implementeren van één digitaal platform. Hierin worden de ervaringen die inmiddels zijn opgedaan met het gebruik van systemen als OZO verbindzorg en ZWIPP in onder andere Drenthe, Overijssel en Gelderland meegenomen.

4. Vernieuwing respijtzorg door verbinding formele en informele zorg

Doordat ouderen langer thuis blijven wonen neemt ook het beroep op mantelzorgers toe. Voor de ondersteuning van deze mantelzorgers zijn verschillende vormen van respijtzorg beschikbaar. Deze sluiten echter niet altijd aan bij de behoefte en worden niet altijd benut. ZK en GU willen verder onderzoeken welke verbetering hierin mogelijk is door informele en formele respijtzorg met elkaar te verbinden. Hierbij wordt gedacht aan:

- Het versterken van de ketenzorg dementie door een betere verbinding te maken met informele zorg, bijvoorbeeld door het inzetten van vrijwillige mantelzorgcoaching.
- Het vergroten van de gerichtheid van professionals in de eerstelijnszorg op mantelzorgers en het vergroten van hun kennis van de beschikbare (informele) respijtzorg.

Het eerste half jaar 2016 worden de kansen vanuit deze invalshoek verder verkend. Waar nodig zullen voorstellen ter besluitvorming in het bestuurlijk overleg worden voorgelegd.

5. Vernieuwing over de grenzen van de zorgwetten heen

Kerngedachte van de Stedelijke Agenda Ouderen is dat de vraag van de oudere centraal staat in de zorg en ondersteuning. Dit betekent dat het aanbod hier op aansluit en grenzen tussen zorgwetten hierin niet belemmerend zijn. Eén van de manieren waarop ZK en GU hierin een stap willen zetten, is het bieden van ruimte aan professionals om individuele arrangementen te treffen, ongehinderd door de gegeven verdeling van financiële middelen over de verschillende zorgvormen en voorzieningen. De aanpak Zorg in de Wijk van ZK biedt al mooie aangrijpingspunten om de samenwerking in de driehoek huisarts-wijkverpleging-buurtteam te verstevigen. In twee buurten willen ZK en GU samen met de professionals in de betreffende driehoek de mogelijkheden onderzoeken van verdergaande vernieuwing over (of door) de domeinen heen.

Een dergelijke vernieuwing vraagt een gedeeld beeld van aanbieders, ZK en GU over waar kansen liggen, welke werkwijze dit vraagt en hoe kaders te verbinden met professionele ruimte. Hiernaast moet ook geborgd worden dat er de (juridische) regelruimte is om zorgwetoverstijgend te werken. Dit betekent dat ZK en GU eerst samen met partijen verkennen en uitwerken hoe deze proef vormgegeven kan worden. In het bestuurlijk overleg van eind september 2016 zal op basis hiervan een voorstel voor de uitvoering van deze proef ter besluitvorming worden voorgelegd.

6. Passende 24-uurs zorg thuis

Wanneer de zorg vanuit de Wlz naadloos aansluit op de Wmo en/of Zvw, kunnen cliënten langer thuis blijven wonen. Immers, ook op basis van de Wlz kan een oudere thuis blijven wonen. Dit sluit vaak aan

bij de wensen van ouderen. Met de hervorming van de langdurige zorg zijn er nieuwe grensvlakken ontstaan die gezien de andere financieringsstelsels beperkend werken om passende zorg te bieden. Zo kent de aanspraak wijkverpleging geen begrenzing, waardoor in de praktijk situaties ontstaan waarbij cliënten teruggaan in hoeveelheid in te zetten zorg als voor hen een Wlz-indicatie aangevraagd wordt. Hiernaast komen de mogelijkheden voor dagstructurering binnen deze indicatie niet altijd overeen met de wensen en behoeften van mantelzorgers. Dit leidt tot 'gedoe' voor de cliënt en zorgaanbieder, met als risico dat cliënten in een intramurale instelling opgenomen moeten worden, terwijl zij dat zelf niet verwachtten. Dit is in veel gevallen ook niet nodig, gezien de thuissituatie van de cliënt. 24-uurs zorg kan namelijk vaak goed thuis mits veiligheid is geborgd. Wat veilig is verschilt per persoon en dus vraagt het om een persoonlijke oplossing. Domotica, passend bij de mogelijkheden van de cliënt kan hierin helpen. Hiernaast vraagt de diversiteit van de ouderen (en hun thuissituatie) om andere eisen/wensen aan de beschikbare woningen. Om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven wonen is het dus nodig om aan deze diversiteit tegemoet te komen.

Om inwoners die thuis willen blijven wonen ondanks dat zij 24-uurs zorg nodig hebben zo veel als mogelijk te faciliteren in deze wens, zullen ZK en GU:

- Hun beïnvloeding aanwenden om de landelijke discussie over de aansluiting tussen Wmo/wijkverpleging en Wlz beter te duiden. Dit onder andere door het gesprek met VWS en Zorginstituut Nederland (ZINL) aan te gaan aan de hand van casuïstiek.
- Een checklist ontwikkelen waaruit blijkt in welke mate woningen en de context waarbinnen de cliënt zorg ontvangt, geschikt zijn om zorg in die woning tot en met het levenseinde te faciliteren. Op die manier kan de professional al vroegtijdig naar de woonsituatie van de cliënt kijken en het juiste gesprek voeren met de cliënt. Dit gesprek gaat over de mate waarin de woning het mogelijk maakt om zorg te kunnen blijven leveren als de zorgvraag verzwaart en dat de cliënt zo nodig voorbereid kan worden op eventuele verhuizing naar een andere thuissituatie of een intramurale setting als zijn/haar zorg te zwaar wordt.

2.2 Thema's met ZK en GU als facilitator

Bij de thema's die onder regie van ZK en GU worden uitgevoerd, valt op dat deze zich met name richten op kwetsbare ouderen. Dit klopt met het uitgangspunt dat beide partijen regie nemen voor thema's waar hun directe (inkoop)verantwoordelijkheid groot is. Maar dit betekent niet dat preventie minder belangrijk wordt gevonden. Alleen dat de rol van ZK en de GU hierin meer faciliterend dan sturend is. Om een impuls te geven aan de ontwikkeling van het vermogen van (jongere) ouderen om zelf te doen wat nodig is om vitaal te blijven, willen partijen initiatieven op dit vlak stimuleren en waar nodig faciliteren.

Op de werkconferentie Vitaal oud in Utrecht van 7 december jongstleden zijn tien ideeën voorgesteld waarbij ZK en GU mogelijkheden zien voor deze faciliterende rol:

1. Een kaart met noodnummers in de meterkast
2. Help ouderen met het gebruik van tablets, pc's en smartphones als middel tegen eenzaamheid
3. Digitale buddies
4. Ouderen brengen ouderen in beweging
5. Stem het aanbod van sport en beweegactiviteiten af op het type ouderen
6. Stimuleer buurtinitiatieven voor onderlinge hulp
7. Stimuleer het gesprek over 'Hoe wil ik oud worden'
8. Organiseer een 'Carebnb' in Utrecht voor logeeropvang
9. Maak Overvecht meer levensloopbestendig
10. Maak de buurt meer levensloopbestendig

Aan inwoners en partijen in de stad wordt de mogelijkheid geboden om een dergelijk idee te adopteren en verder uit te werken. Hiervoor is ondersteuning beschikbaar van de Social Impact Factory. Dit platform voor sociaal ondernemen adviseert bij de uitwerking van het businessplan, legt waar mogelijk en nodig contacten met sociale ondernemers en begeleidt bij het voorbereiden van de pitches.

Begin april 2016 is er een startbijeenkomst voor initiatieven die kansen zien in bovengenoemde ideeën. Medio mei 2016 kan ieder initiatief zijn uitwerking pitchen voor een brede begeleidingsgroep waarvan ZK en GU onderdeel van zijn. De twee tot vier pitches waarvan de begeleidingsgroep denkt dat ze de grootste kans bieden op een duurzame oplossing voor het vraagstuk krijgen een platform op de grote pitstopsessie van medio juni 2016. Voor alle pitches geldt dat ZK en GU bekijken of en hoe zij het plan verder kunnen helpen door bijvoorbeeld coaching, het leggen van contacten, plaatsing op het crowdfundingplatform van de gemeente Utrecht of een stimuleringspremie. Als er geen initiatiefnemers worden gevonden worden deze ideeën in dit kader niet verder uitgevoerd.

2.3 Thema's met ZK en GU als makelaar

Onze ambitie is dat ouderen kiezen voor een gezonder(re) leefstijl, dat ze zich langer vitaal en gezond voelen en minder ondersteuning en zorg nodig hebben. Bij de werkconferentie van 7 december jl zijn verschillende ideeën ontstaan, die hieraan bijdragen:

1. Maak gebruik van bestaande contacten en activiteiten om ouderen te informeren
2. Zoek uit hoe ouderen naar informatie zoeken
3. Een Wmo-informatiemanager in Overvecht?
4. Willen wij dat ouderen mee praten? Zoek ze op! En benader ze op de manier die bij hen past!
5. Betere informatie over bewegen en sporten voor ouderen
6. Hou activiteiten voor ouderen betaalbaar
7. Ondersteun samenwerking en uitwisseling tussen initiatieven van ouderen
8. Investeer in goede afspraken binnen de familie over wie zorgt voor een naaste
9. Besteed (meer) aandacht aan wat iemand die zorgt voor een naaste zelf nodig heeft
10. Een bondgenootschap met de mantelzorger (naaste): de medewerker moet er op getraind zijn
11. Maak zingeving meer onderdeel van de ondersteuning van ouderen

Hierbij past voor ZK en GU meer de rol van verbinder en makelaar. Allereerst door het samen agenderen en uitdragen van het belang van vitaal en gezond oud worden. Naar de ouderen zelf toe en in de contacten met professionals. Verder door de ideeën op de thema's zoveel mogelijk te verbinden met reguliere activiteiten en in de samenwerking op het gebied van zorg en ondersteuning maar ook op het gebied van informatievoorziening, gezonde leefstijl (bv. vaardigheden, gezonde keuze aantrekkelijk maken en voeding), de sociale leefomgeving (bv. kansen voor ontmoeting en meedoen) en een gezonde fysieke leefomgeving (bv. welkome wijken en wonen en zorg verbonden). Op deze terreinen gebeurt al veel en is verdere versterking op de ambitie mogelijk. ZK en GU integreren deze ideeën daarom in hun reguliere inzet, waarbij regelmatig de balans wordt opgemaakt van de voortgang.

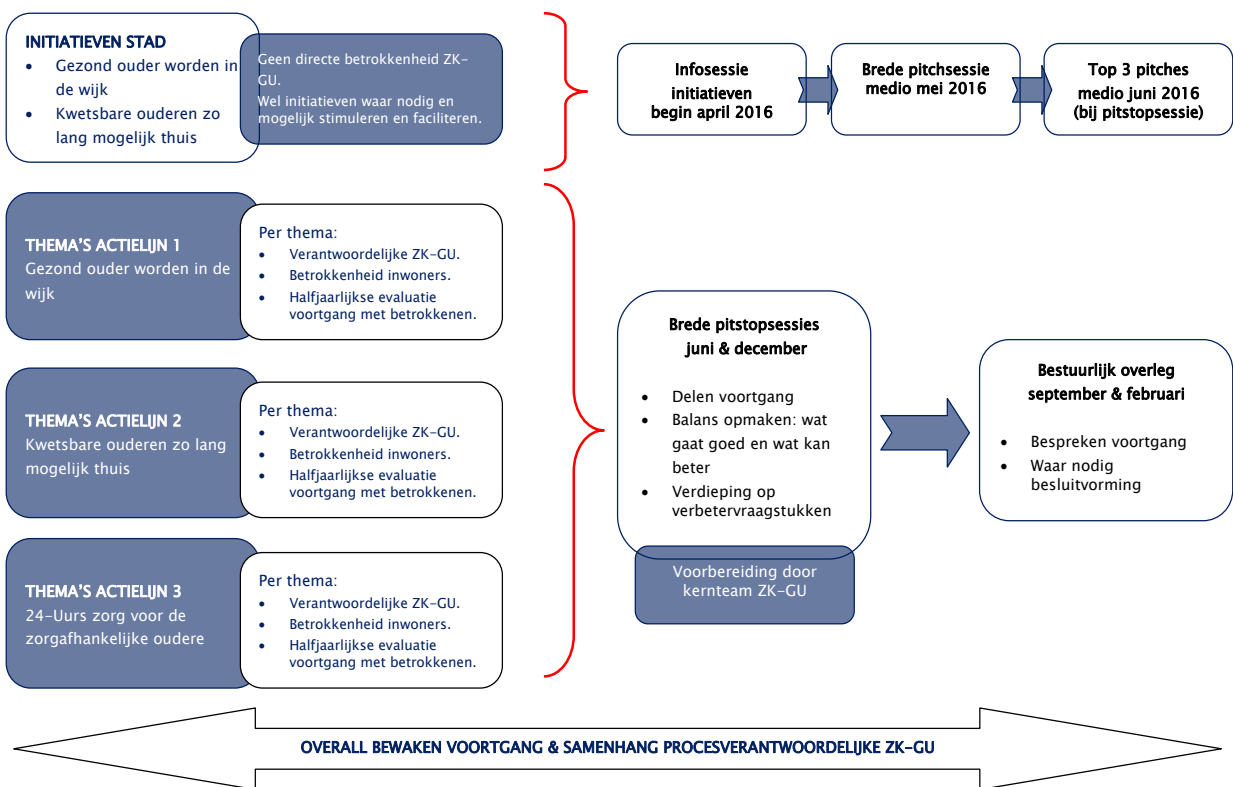
Wanneer initiatiefnemers denken dat zij op basis van bovengenoemde ideeën een vernieuwend voorstel kunnen doen dat past bij zowel de opdracht van ZK als bij die van GU, dan kan dit idee ook gepitcht worden. Zie hiervoor de bovenstaande paragraaf.

3. Programmastructuur

Om ervoor te zorgen dat we de thema's in samenhang verder brengen hebben we een passende programmastructuur ontworpen.

Voor de thema's die onder directe verantwoordelijkheid van het ZK en GU worden uitgevoerd komen de verantwoordelijken twee keer per jaar samen tijdens brede *pitstopsessies*. Bij de pitstopsessies worden ook partners uit de stad uitgenodigd. Deze sessies zijn bedoeld om de voortgang te delen, gezamenlijk te verdiepen op vraagstukken voor de verdere doorontwikkeling en de ontwikkelingen in de ouderenzorg met elkaar te beschouwen. Wat zien we gebeuren in de stad, welke (nieuwe) vraagstukken doen zich voor en hebben we hier gezamenlijk een goed antwoord op? De pitstopsessies vinden altijd plaats voorafgaand aan het bestuurlijk overleg tussen het ZK en GU. Zo kan altijd de laatste stand van zaken in samenhang worden besproken, eventuele knelpunten worden weggenomen en waar nodig besluitvorming plaatsvinden.

De totale voortgang en samenhang wordt bewaakt door de procesverantwoordelijken van ZK en GU.

4. Monitoring

De ambitie is in de agenda geconcretiseerd in zes beoogde resultaten:

1

Ouderen kiezen voor een gezonde(re) leefstijl, voelen zich langer vitaal en gezond, en hebben minder ondersteuning en zorg nodig.

2

Ouderen die veel zorg nodig hebben kunnen, dankzij goede ondersteuning en zorg aan huis, langer zelfstandig thuis blijven wonen.

3

Mantelzorgers houden de zorg die zij leveren beter vol en kunnen een beroep doen op respijtzorg die aansluit bij de behoefte.

4

Ook ouderen die 24-uurs zorg nodig hebben, kunnen thuis blijven wonen dankzij de combinatie van intensieve professionele zorg aan huis en mantelzorg.

5

Kwetsbare ouderen die 24-uurs zorg nodig hebben kunnen rekenen op kwalitatief hoogwaardige en beschikbare zorg in een passende woonomgeving.

6

Wet- en regelgeving en de bijbehorende financiële stromen leveren zo min mogelijk hindernis op voor de samenwerking in de ouderenzorg.

ZK en GU zijn geïnteresseerd in deze resultaten. Tegelijkertijd is het door de recente transitie in de zorg en de vergrijzing op dit moment lastig te duiden wanneer er dankzij de inzet op de Stedelijke Agenda Ouderen winst voor de doelgroep is behaald. En als het gaat om het beïnvloeden van preventie is de relatie tussen de inzet en het resultaat moeilijk en pas op langere termijn aantoonbaar. We kiezen er daarom voor om de komende periode te benutten om meer zicht te krijgen op de kenmerken van de Utrechtse ouderen en de ontwikkeling van hun preventie, zorg- en ondersteuningsvraag. Hierbij kiezen we voor een pragmatische aanpak en zullen vanuit beschikbare informatie de ontwikkelingen volgen. Daarbij zullen wij ook gebruik maken van de kwalitatieve informatie die wij ophalen in onze gesprekken met de partners in de stad.

In aanvulling hierop zal wel per thema bij de uitwerking gekeken worden naar de mogelijkheid om kwantitatief en kwalitatief het effect van de ingezette interventie te volgen. Gezien de looptijd van de Stedelijke Agenda, tot 2018, zal het echter lastig zijn de opbrengst van de interventies binnen deze termijn aantoonbaar te maken.